Голос України

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України ◆ № 196 (446) ◆ Середа, 14 жовтня 1992 року ◆ Ціна 1 крб.

Парламентська хроніка

ДЕРЖАВА МАЄ НОВОГО ПРЕМ'ЄРА

Ранкове засідання 13 жовтня

Депутати затвердили орієнтовний графік роботи сесії, а потім Президент України Л. Кравчук виступив з обгрунтуванням своєї кандидатури на пост нового Прем'єр-міністра України — генерального директора Південного машинобудівного заводу в Дніпропетровську, народного депутата України Леоніда Даниловича Кучму. Його після загалом конструктивного обговорення й затвердили конституційною більшістю голосів (316 — «за») новим главою українського уряду.

(Закінчення на 2-й стор.).

ФОНД САМ ЗІП'ЯВСЯ НА НОГИ. ТЕПЕР ДОПОМОЖЕ ВАМ

Виповнився рік Фонду соціальної адаптації молоді, створеного згідно з постановою Кабінету міністрів для реалізації державної молодіжної політики та виконання програм соціального захисту тих, кому до тридцяти. «День народження» відзначили прес-конференцією, яку вів голова Фонду народний депутат Юрій Збітнєв.

З'явившись на світ, розповіли господарі, «дитя» кілька місяців було досить безпорадне, аж нарешті таки зіп'ялося на ноги і стало не за віком самостійне. Основні напрями його діяльності — реалізація програм: «Інформаційна система соціальної адаптації молоді», «Підтримка молодіжного підприємництва» та «Молодіжно-житлові кооперативи». «Ми не займаємося політикою,— підкреслив Ю. Збітнєв,— ми робимо більше: люди, які працюють у Фонді, дістають такий гарт, що спокійно можуть перехсдити в державний апарат управління (Слава Богу, є кузня кадрів для Кабінету міністрів!).

Нині Фонд практичну увагу зосереджує на створенні умов, які хоч трохи зменшать соціальну напруженість серед молоді. При цьому важливо, що він не сидить на шиї держави, а сам уміє заробляти гроші. Мета Фонду — створення молодіжної індустрії. «В перспективі»,— скромно уточнив Юрій Збітнєв. Оскільки нинішній «іменинник» довів, що має таланти до перспективи, журналісти розцінили скромність симпатичного депутата, як кокетування із присутніми (усі представники засобів масової інформації були жіночої статі).

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Продиктовано в номер

МІЛІЦІЯ НОСИЛА СТУДЕНТІВ НА РУКАХ?

Учора, задовго до початку сесії Верховної Ради, члени Союзу Українського Студентства зробили спробу блокувати вхід до парламенту. Як пояснив начальник Управління охорони громадського порядку УВС Києва полковник Петро Адаменко, міліція, узявши блокувальників попід руки... винесла їх за турнікети. Саме там їм дозволено 13 жовтня з 9-ї до 18-ї години пікетувати Верховну Раду.

А в наметовому містечку на майдані Незалежності тим часом стала крилатою фраза: «А вас полковники носили на руках?».

Після гарячого чаю студенти почали шикуватися в колони, щоб рушити до Верховної Ради. До «наметників» приєдналися студентські колони з політеху, педагогічного інституту, університету та деяких інших вузів столиці. «Хід» був, за словами В. Чемериса, лідера СУСу, на вулиці Грушевського перепинений змопівцями, які кийками побили кількох студентів.

Однак враження грандіозності маніфестація не справила. Відчувалося, студентам бракує єдності, згуртованості й солідарності з «дорослими» організаціями. Здавалося, що трохи, й акція, задумана як «продовження жовтневої студентської

(Закінчення на 2-й стор.).

ПОСТАНОВА
Верховної Ради України

Про затвердження Прем'єр-міністра України

Верховна Рада України **постановляє:**

Затвердити КУЧМУ Леоніда Даниловича Прем'єр-міністром України.

Голова Верховної Ради України І. ПЛЮЩ

м. Київ

13 жовтня 1992 року

КУЧМА
Леонід Данилович

Леонід Данилович КУЧМА народився в 1938 році в Чернігівській області. Закінчив Дніпропетровський держуніверситет, інженер-механік, кандидат технічних наук.

Після закінчення в 1960 році університету працював інженером, старшим інженером, провідним конструктором, помічником головного конструктора КБ «Південне». З 1975 по 1982 рік — секретар партійного комітету КБ «Південне», секретар партійного комітету виробничого об'єднання «Південний машинобудівний завод». З 1982 по 1986 рік — перший заступник начальника і генерального конструктора КБ «Південне».

У грудні 1986 року призначений генеральним директором виробничого об'єднання «Південний машинобудівний завод».

Народний депутат України.

ХТО МИ І КУДИ ЙДЕМО?

Голова Верховної Ради І. Плющ зустрівся з представниками обласних Рад.

Непрості проблеми будівництва молодої держави ставить перед нами життя. Взяти хоча б владу. Нібито й знайдено модель управління країною, коли президентська влада поєднується з представницькою, тобто Радами. А от гармонія між ними проглядається далеко не скрізь, хоч і відвертих конфліктів поки що немає.

Не все просто і з Конституцією. Проект її, винесений на всенародне обговорення, зазнає гострої критики. Розходяться думки людей щодо її прийняття. Одні пропонують негайно винести проект Основного Закону на сесію Верховної Ради, інші — фундаментально її переробити.

Ось тому Голова Верховної Ради України І. Плющ настійливо ставить запитання: хто ми й куди йдемо? Минулого тижня у нього відбулася більш як двогодинна розмова з головами місцевих Рад, де в прямому, широкому діалозі її учасники намагалися знайти відповідь на це непросте запитання.

(Закінчення на 2-й стор.).

НАД «ПАТЕНТОМ» ХМАРИ ХОДЯТЬ ХМУРО

Позаминулої середи з десяток київських «оперів» вторгся в гущу місцевого сумнозвісного ринку «Патент», що на Республіканському стадіоні, й отримали... одкоша, затримати групу тамтешніх ділків виявилося для міліції не так вже й просто — «кодло» своїх прикрило.

Стачило доби, щоб згрупуватися й віддячити «маленьким мафіозі» (для великих це укол комара). У п'ятницю оперативники з'явилися на «Патенті» під прикриттям «Беркута» — спецпідрозділу міліції. Понад ста поставним «хлопчикам» у шкірянках і широких штанях, які ото щодня начебто байдужно походжають ринком, довелося цього разу нехотя покинути салони своїх шикарних автомобілів й стати лицем до стінок, широко розставивши руки й ноги, а декому навіть впасти ниць просто на холодний і запльований асфальт із заломленими за спину руками. З їхніх бездонних кишень й автомобільних салонів міліціонери видобули ножі, заточки, газові балончики, пістолети й багато чого іншого, чим можна скалічити або вбити людину.

Двадцятьом господарям цих предметів, які переплутали п'ятницю із середою і вчинили опір та виявили непослух, лягла дорога до камер попереднього ув'язнення.

Кажуть, на «Патенті» побував сам глава київської держадміністрації Іван Салій. Звісно, не для того, щоб сторгуватися за зимові черевики. Мав розмову з тамтешніми «батьками» і попередив, що коли не буде наведено на ринку порядок, «лавочку» прикриє... Правда, на позавчорашній прес-конференції в Управлінні внутрішніх справ Києва, де йшлося, зокрема, про події на «Патенті», один із журналістів почав було допитуватись, чи справді ті самі «батьки» десь катали Івана Миколайовича на своєму «кадилаці». Може, колезі привиділося?

Анатолій БЕНЬ.

Парламентська хроніка

ДЕРЖАВА МАЄ НОВОГО ПРЕМ'ЄРА

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Ситуацію з голосуванням за Л. Кучму народний депутат України П. Мовчан (Київ) охарактеризував коротко: «Проти лома нема прийому». І найголовнішим «ломом», що підштовхнув депутатів натиснути кнопку «за» в таємному голосуванні, було не тільки те, що Л. Кучма є типовим ставлеником директорського і господарського корпусу українських парламентаріїв, а саме економічне становище, що склалося в Україні останніми місяцями. Сам претендент на посаду Прем'єра охарактеризував його навіть не кризовим, а катастрофічним: невизначеність перед можливим підвищенням цін на російські енергоносії, страйки, що довалюють ще не доволене, інфляційний галоп і карбованця, і купона, відсутність ефективного механізму соціального захисту малоімущих, загроза соціального вибуху тощо. Л. Кучма відверто заявив своїм колегам, що готовий очолити уряд, який візьме на себе всю повноту відповідальності за непопулярні рішення і навряд чи зможе поліпшити становище найближчим часом. Але претендент чітко сказав і про два взаємопов'язані завдання нового уряду: по-перше, стабілізація ситуації, по-друге, економічні ринкові реформи.

З програмної промови певною мірою постало й суспільно-політичне реноме претендента — «чистий» практик, прагматик, не заангажований жодною ідеологією, який практично не виступав у сесійній залі під час таких звичних для декого з його колег дискусій. Л. Кравчук, агітуючи за Л. Кучму, саме й наголосив на двох його позитивних якостях: по-перше, вміє працювати в нових економічних умовах, на своєму заводі, монстрі союзної оборонки, на якому виготовляли навіть сумновідомі ракети СС-20, розпочав конверсію, і маршрутами Дніпропетровська вже побігли перші українські експериментальні тролейбуси. По-друге, знає життя трудового колективу, бо з 1960 року пройшов шлях від простого інженера-механіка до генерального директора.

Голосували за Л. Кучму, здається, ще й тому, що він відразу заявив, що буде додержуватися еволюційних, а не революційних методів у своїй роботі, а також виступив за усунення впливу політики і міжпартійних чвар на економіку, за розумне поєднання процесів централізації і децентралізації в економічному розвитку України. «Бальзамом на рани» для багатьох депутатів були й слова Л. Кучми про те, що держава повинна регулювати процеси на рівні загальнодержавних економічних програм, а не тільки адміністративно, повертаючись навіть у дрібницях до тотального розподільчого принципу. Виступив Л. Кучма і проти управлінського хаосу в усіх процесах, запропонувавши подвійне підпорядкування урядові і Президенту місцевих керівників. Резюмуючи свій виступ, Л. Кучма сказав, що програма нового уряду повинна бути близькою і зрозумілою народові і для її вироблення він у кадровій політиці орієнтуватиметься на практиків.

Отже, Україна має сьогодні на чолі тих, хто повинен вказувати народові, куди ж саме треба «плуга перти», еволюціонера-прагматика. Залишається тільки, щоб народ справді повірив словам нового Прем'єр-міністра. Дуже не хочеться, щоб знову вийшло за принципом «сліпий сказав: побачимо»...

Володимир СКАЧКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

ХТО МИ І КУДИ ЙДЕМО?

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

У понеділок знадобилося три години, щоб разом з представниками обласних Рад виробити спільні підходи до політики України в цей напружений час. У вступному слові Голова Верховної Ради, проаналізувавши, як формуються в нас владні структури, не раз говорив про перекоси на місцях, коли державні адміністрації нерідко прагнуть підім'яти під себе представницькі органи, перебрати на себе усі функції місцевого управління. Дісталося від нього й Радам, які часто діють мляво, пасивно, самоусуваються від влади й відповідальності. Причини тут не тільки в якихось суб'єктивних чинниках а й у тих ножицях, як часто полюбляє казати Іван Степанович, що виникли між законами про місцеве самоврядування та президентську форму правління. В принципі, зауважив Голова, нічого страшного не трапилося, бо ми тепер експериментуємо, шукаємо, а отже, і помиляємося. Але коли ми заявили про принцип народовладдя, його треба дотримуватися і розібратися, що заважає його утвердженню і чого треба позбавитися, щоб місцеве самоврядування не витіснялося одноосібним керівництвом.

Як і на попередній зустрічі, Іван Степанович чітко висловився за те, щоб район став базовим рівнем, і що, на його переконання, треба скрізь обрати голів села, голів міста, а згодом голів районів. Тоді обрані всім миром керівники відчують себе впевненіше, авторитетніше і питання, хто ж справжній лідер того чи іншого регіону, розв'яжеться само собою і зникнуть підстави для будь-яких непорозумінь.

Значне місце в розмові, як і першого разу, зайняли проблеми Конституції. Представники обласних Рад, спираючись на результати обговорення її проекту на місцях, майже одноголосно були за те, що в нинішньому вигляді виносити цей документ на сесію Верховної Ради передчасно. Над ним треба ще добряче попрацювати.

Голова Верховної Ради, представники обласних Рад, які взяли участь у зустрічі, висловилися за те, щоб зібрати всеукраїнську нараду представників Рад усіх рівнів і там спільно обговорити все, що стосується будівництва нашої держави, і відповісти на оте найголовніше запитання: хто ми і куди йдемо?

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ,
парламентський оглядач.

Міліція носила студентів на руках?

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

революції 1990 року», захлинеться. Чому ж народ України так слабко підтримав студентів? Адже за ситуації, коли більшість населення ледь зводить кінці з кінцями, здавалося б, весь Київ вийде на майдан Незалежності 13 жовтня, щоб вимагати від Верховної Ради змін. Дещо прояснив ситуацію голова підкомісії Верховної Ради з питань вищої освіти Юрій Гнаткевич:

— Вимоги, які висувають нині студенти, і насамперед про перевибори Верховної Ради, навряд чи будуть на користь України. Вибори на багатопартійній основі можуть привести до влади представників соціалістичної партії, найсильнішої й найчисельнішої сьогодні. А це означатиме, що причиною наших злиднів вони назвуть, насамперед, розрив зв'язків на всіх рівнях і почнуть зміцнювати їх сильною рукою. І більшість народу може піти за ними.

Під час «розминки» на початку роботи сесії деякі депутати вимагали внести до порядку денного «студентське питання». Але Голова Верховної Ради Іван Плющ зауважив, що під час його зустрічі з представниками Союзу Українського Студентства вони заявили, що не уповноважували нікого з депутатів виступати від їхнього імені. Однак перед тим як надати слово Президентові України, Іван Степанович все ж доручив відповідним комісіям розглянути факти «побиття пікетувальників».

А тим часом на ім'я Голови Верховної Ради надійшла заява: «Союз Українського Студентства протестує проти побиття і арештів студентів, які відбулися під час проведення санкціонованої маніфестації 13 жовтня 1992 року. Ми розуміємо такі дії як відмову керівництва Верховної Ради піти на цивілізований діалог з протестуючими студентами. Вимагаємо негайно:

1. Звільнити заарештованих студентів.
2. Надати слово згідно з домовленістю представникові СУС на пленарному засіданні Верховної Ради 13 жовтня 1992 року.
3. Поставити на поіменне голосування 13 жовтня 1992 року запропонований студентами проект постанови Верховної Ради про дострокові вибори навесні 1993 року.

Голова СУС В. Чемерис.

P. S. За нашими даними, заарештовано керівників студентської акції Ігоря Кононенка (Київ), Костянтина Дудника (Одеса), Михайла Канафоцького (Львів) та інших. Принаймні, двоє студентів отримали струс мозку, один — перелом».

Перебільшення це чи ні? Що відбулося? Невже «батьки» підняли кийки на «дітей»? Сподіваємося отримати відповіді на запитання від Комісії Верховної Ради України з питань правопорядку та боротьби зі злочинністю і від УВС Києва.

Катерина КІНДРАСЬ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

НАМЕТ — ВАЖКО ДЛЯ ВСІХ

На зустрічі з представниками Союзу Українського Студентства Президент України Леонід Кравчук виклав свою позицію з кожного пункту їхніх вимог, зазначивши, що реалізацію їх слід диференціювати в часі. Скажімо, щодо виходу України з СНД Л. Кравчук зауважив: у цьому питанні слід гнучко тримати позицію, щоб від розриву з СНД не втратила економіка України.

Позиція Президента щодо парламенту така: найліпше, щоб Верховна Рада сама визначила свою подальшу долю, прийнявши закон про вибори на багатопартійній основі і Конституцію України.

— У рамках нинішнього демократичного процесу,— зазначив Л. Кравчук,— кожен може висловлювати свій протест несиловими методами. Я не можу заборонити вам висловлювати свій протест. Однак, можливо, вам слід було б визначити певну комісію, яка б спостерігала за виконанням ваших вимог, подумати, чи всі вони вимагають негайного розв'язання. А намет на майдані цієї холодної пори — це важко для вас.

Голова СУСу Володимир Чемерис поінформував Президента України Л. Кравчука, що до парламенту направлено проект постанови, якою визначається дата виборів до нового законодавчого органу, — 30 березня. Якщо депутати не приймуть його, то СУС розпочне голодування. Вимоги, як зазначали представники студентства, є «кристалом наших роздумів», вони мають на меті «струсити спокій з Верховної Ради, адміністрації Президента і вас особисто, бо є велика загроза реабілітації соціалізму в Україні».

Президент України Леонід Кравчук звернувся із запитанням до своїх співрозмовників: «Чи переконані ви, що в результаті дострокових виборів парламенту до влади прийде демократичний блок?».

Впевненості у цьому студенти не висловили, лише надію. Так, надія вмирає останньою. Тільки б не обманутися.

Світлана ПИСАРЕНКО.

ВРУЧЕНО ВІРЧІ ГРАМОТИ

Учора в Маріїнському палаці Надзвичайний і Повноважний Посол Японії в Росії та Надзвичайний і Повноважний Посол Японії в Україні (за сумісництвом) Суміо Едамура вручив вірчі грамоти Президентові України Леонідові Кравчуку. Після урочистої церемонії відбулася бесіда, під час якої сторони обговорили перспективи розвитку співробітництва між двома країнами.

ДО ВІЗИТУ В УКРАЇНУ

14—15 жовтня 1992 року в Києві перебуватиме урядова делегація Баварії на чолі з прем'єр-міністром Максом Штрайблем.

Доктор Макс Штрайбль народився 6 січня 1932 року в місті Обераммергау (ФРН). З 1950 року вивчав право та суспільно-політичні науки в Мюнхенському університеті, а з 1955 року працював стажистом у ландраті міста Гарміш-Партенкірхен і при бундесраті в Бонні. З 1960 року — асесор при уряді Верхньої Баварії. З 1961 року обіймав посаду керівника держканцелярії Баварії. В грудні 1970 року був призначений державним міністром з питань територіального розвитку і навколишнього середовища. З травня 1977 року — на посаді державного міністра фінансів. У липні 1988 року став заступником баварського прем'єр-міністра Франца-Йозефа Штрауса, а в 19 жовтня 1988 року — прем'єр-міністром Баварії.

Одружений, має двох синів і дочку.

Програма візиту передбачає бесіди з Президентом Л. Кравчуком, керівництвом Верховної Ради та Кабінету міністрів, підписання спільних документів.

Прес-центр МЗС України.

Володимир ЧЕРНЯК:

НЕ ТРЕБА ЗАВАЖАТИ ЕКОНОМІЦІ

ПРАКТИКА проведення економічної реформи в Росії та Україні дає підстави для деяких висновків (хоч багато з них можна було зробити апріорі).

Стало очевидним, що опора на окремі економічні інструменти (ціна, гроші, заробітна плата тощо) ефекту не дає. Необхідний пакетний підхід до здійснення реформ.

Цей пакет включає грошову реформу, реформу бюджетно-фінансової і податкової системи, приватизацію, демонополізацію, земельну реформу, створення широко розгалуженої та ефективної системи підтримки підприємництва, структурну перебудову народного господарства, нову інноваційну та інвестиційну політику. І тільки тоді лібералізація цін може дати позитивний результат.

Для здійснення пакетного підходу до проведення реформ необхідно подолати **економічний примітивізм.** В економіці не існує простих рішень, особливо за її нинішнього стану. Наївно гадати, що прийде мудрагель, випише простий рецепт, і в економіці все буде о'кей.

Не можна проводити реформу, спираючись тільки на монетарну концепцію. Не можна оздоровити фінанси одними фіскальними методами. Перехід до ринку неможливий без лібералізації цін, але лібералізацію цін не можна робити наріжним каменем економічної реформи.

Перехід до ринку забезпечує не лібералізація цін, а реформа відносин власності і стимулювання попиту (а не його придушення). Ми одержали підвищення цін замість ринку. Лібералізація цін в умовах монополізму перетворює доходи підприємств і заощадження населення в порох (замість того, щоб використати їх як ресурс приватизації). Ми були бідною країною, стали злиденною. Голод не тітка, а Гайдар — не добрий дядечко (Кучма також).

Головний елемент ринку — **ринок капіталів** (ринок інвестицій). Він може бути створений тільки на основі приватизації і формування ринку цінних паперів. Роздавання приватизаційних сертифікатів ще не створює ринку капіталів, воно означає лише зміну титулів власності і породжує псевдоінвесторів, які з реальними дивідендами прийдуть на споживчий ринок, що розвалюється.

Найстрашніше полягає в тому, що зростання цін у нас не веде до зростання виробництва, не надає йому поштовхів. Хоч за теорією має бути так, але для нас теорія не писана. Ціни зростають, а виробництво падає. Відбувається не структурний, що було б природним у цих умовах, а загальний спад виробництва. Криза перемістилася в сферу **кінцевого продукту** (споживання) і відбувається на фоні згасання інвестиційної діяльності. Це зловісний симптом. Головна проблема сьогодні — це проблема виробництва, продукування, насичення ринку товарами (а не забезпечення готівкою, як наївно гадають деякі реформатори). Ніякі маніпуляції з цінами, заробітною платою, карбованцями, купонами, гривнею нічого хорошого не дадуть, поки не запрацюють стимули до праці та інвестування. Цього не розуміє хіба що той, хто зовсім розучився думати.

Введення власної стабільної валюти, проведення активної антиінфляційної політики, розвиток підприємництва на основі приватизації і запуску програми його підтримки, реформа державної власності по лінії комерціалізації, корпоратизації (акціонування) і кредитизації (зняття підприємств з державного фінансування і переведення на приватне кредитування) — все це здатне створити основу формування ефективної системи стимулів до праці та інвестування.

Ще один кричущий висновок. Ринок не можна побудувати на обмеженні і придушенні споживчого ринку. Всі країни з ринковою економікою дбають про те, як підвищити попит, як його збудити і стимулювати, а ми його душимо. Хіба на цьому фундаменті можна побудувати ринок?

Лібералізація цін — категорія ринкової економіки, а якщо немає ринку, то чи може бути лібералізація цін? Природно, ні про які ціни рівноваги в наших умовах не може бути й мови.

Реформи, що проводяться нині, — це спроба прикласти **класичні речі** не до того середовища. Є. Гайдар зробив ставку на монетарну концепцію, що є неприйнятною в наших умовах. Наш уряд змушений був іти слідом. Точно кажучи, реформа на основі монетарної концепції може дати ефект тільки в умовах золотого стандарту або наявності твердої валюти. Один з постулатів монетарної концепції гласить: гроші мають бути найдорожчим ресурсом. **У наших же умовах для здійснення структурної перебудови гроші повинні, бути дешевими. Потрібні дешеві кредити цільового призначення.**

Однією із своїх заслуг Є. Гайдар вважає піднесення ролі грошей в управлінні економікою. Яких грошей? Гроші — атрибут ринкової економіки; якщо її немає, то немає і грошей у точному розумінні цього слова. Карбованець падає, і цей карбованець уже нікому не порятувати. Росія неминуче введе новий карбованець, доля якого залежатиме від розвитку ситуації в економіці (як і доля гривні у нас).

Так само є очевидною неспроможність спроб оздоровити фінанси одними фіскальними методами. Таким чином, ми маємо справу зі спробами застосувати інструменти, властиві **іншим умовам,** іншому середовищу.

Ще один очевидний висновок. Інфляційний шлях виходу з кризи в наших умовах веде до її загострення. Розкручування інфляційної спіралі згубне для нашої економіки. Ми дедалі глибше втягуємося до цього процесу. На мою думку, активна антиінфляційна політика має стати стрижнем економічної політики.

Отож з можливих варіантів реформи було обрано найболючіший і найменш ефективний. Але вибір зроблено, і невідворотно працює його логіка. Давайте виходити з цього і грати за правилами цього вибору. Такі реалії. Не можна змінювати правила під час гри.

Ситуацію, в якій ми опинилися, можна тільки пережити. Пригадується напис на персні Соломона: «Все минає, мине і це». У мене викликають підозру люди, котрі заявляють, що вони мають програму виходу з кризи. У людства немає досвіду виходу з такої ситуації. Тож не будемо нервувати, метушитися і впадати в істерику. І не треба заявляти, що до осені чи то до весни жити стане краще, жити стане веселіше. Це аж ніяк не означає, що треба сидіти склавши руки, — якраз навпаки. Діяти слід активно, але не необачно, зопалу, по-шкільярськи, дискредитуючи ідею ринку та ідею реформ. Бійтеся «реформаторів».

Стало очевидним, що бажані економічні оновлення згори неможливі. Тому треба активно **формувати їх знизу.**

Завдання уряду полягає не в тому, щоб керувати економікою, а в тому, щоб створити сприятливі умови для її розвитку, для економічної самодіяльності. В тому, щоб не заважати, не нашкодити. В умовах ринкової економіки за виробництво товарів відповідають не уряди, а підприємці. Наш менталітет перекошено в бік уряду, а не ринку. Якщо немає ресурсів і товарів, якщо зростають ціни, то винний уряд. Італійці кажуть: «Якщо йде дощ, винний уряд». І щопівроку-рік змінюють його. Але це в них не впливає на економіку, бо працює економічна система, а нам тільки належить її сконструювати.

То в чому ж усе-таки вихід? У тому, щоб **дати людям можливість розв'язувати свої особисті і колективні проблеми:** не заважати здійснювати приватизацію (якщо приватизація здійснюється згори, то це може спричинити бюрократизацію процесу), земельну реформу, займатися підприємницькою й комерційною діяльністю, запобігати безробіттю і боротися з ним, виходити на зовнішній ринок з конкурентоспроможною продукцією тощо. Єдине, що вимагається від усіх владних і управлінських структур, — не заважати, дати можливість працювати.

Урядові не треба виводити економіку з кризи, вона з неї вийде сама, якщо їй не заважати. Я не закликаю до дезертирства держави з економіки. Ринок за визначенням не може розв'язати всіх проблем, і щодо цього не повинно бути жодних ілюзій. Він має поєднуватися з диригентським державним регулюванням. **Ключ до економічної реформи** — віднайдення оптимального співвідношення між ринковими механізмами і державним регулюванням. Ось де, як кажуть, собаку зарито.

(Закінчення на 6-й стор.).

В партіях і рухах

«СОКІЛ». НЕ ПЛУТАТИ З «БЕРКУТОМ»!

Осіннє пожвавлення молодіжного руху ознаменувалося минулої суботи ще однією прикметною подією — конференцією молодіжного крила Спілки офіцерів України (СОУ), яке зажадало, — як професійна, військово-патріотична організація,— надалі називатися «Сокіл». Згідно Статуту, «Сокіл» має намір займатися військовою підготовкою, патріотичним вихованням як допризовників (юнаків та дівчат, починаючи з 14 років), так і особового складу Національної армії. Мабуть, по аналогії із скаутським рухом на Заході або, скажімо, ДТСААФ на території сучасної СНД. На думку офіцерів, які виступили на конференції, народження «Сокола» треба розуміти як закономірну реакцію на хід суспільно-політичних процесів у державі. Військових не влаштовує, що молодь дедалі більше усувається від національних інтересів, нерідко «підставляється» під спраглих до влади політиків, займається спекуляцією і створює криміногенну ситуацію у суспільстві. По правді кажучи, не усі в керівництві Спілки офіцерів схвалили появу «Сокола», побоюючись, що нова структура призведе в майбутньому до розколу самої Спілки.

— Для цього немає ніяких підстав, — говорить один із засновників «Сокола», перший заступник голови Спілки офіцерів України О. Міленін. — Оскільки Спілка офіцерів у нинішньому своєму вигляді стала масовою організацією, виникла можливість використовувати її для просування по службі, незважаючи на політичні переконання. «Сокіл» має перешкодити цьому, зцементувавши Спілку на ідейно-патріотичній платформі.

Що це за платформа, присутні одержали відповідь на конференції: опора на владу всенародно обраного Президента, недовіра нинішньому складу Верховної Ради, державна реабілітація в народних очах Української повстанської армії, консолідація зусиль з рядом студентських організацій країни.

Сергій ВЛАД.

Фестивалі

ЛЯЛЬКИ — НЕ ІГРАШКИ

Протягом тижня тривав в Ужгороді II Міжнародний фестиваль театрів ляльок. На святі були знані в Європі лялькові театри з Рікена (Швейцарія), Дармштадта (ФРН), Печа (Угорщина), Кошіце (Словаччина), трупа Х. Богданського (Австрія) та інші. Із «своїх» — майстри жанру з Києва, Львова, Тернополя, Могильова, Іжевська. Місцеві малята отримали масу насолоди. А фахівці?

Іштван МАГІ, начальник театрального відділу міністерства культури та освіти Угорщини:

— Спеціалісти, обмінюючись думками, почерпнули один в одного чимало корисного. Головне, що лялькарі різних країн змогли особисто познайомитись, домовитись про творчий обмін.

Борис АЗАРОВ, головний режисер Кримського театру ляльок, голова журі:

— Ми бачили гру цікавих, але ще мало відомих акторів, є неординарні знахідки в режисурі. Окреслились загальні тенденції розвитку жанру — пріоритет народності, більша роль клоунади. Свято — потрібне. Ужгород заслуговує на те, щоб стати традиційним містом таких фестивалів.

Микола ГОРВАТ.
Закарпатська область.

Милосердя

АЛЛО! ВИ МЕНЕ ЧУЄТЕ?!

Коли здається, що ніхто вже не зарадить, людина береться набирати телефонний номер служби довіри. Їй важливо, щоб вислухали, допомогли порадою, відмовили, можливо, від вирішального фатального кроку. У Києві набирають номер: 221-00-08. Його обслуговують психологи, психотерапевти, юристи, сексопатологи, найцікавіші та найпотрібніші співбесідники. Безкоштовно. Зацікавлено. Готові перейняти частину ваших проблем на себе.

Під час другого міжнародного семінару з телефонного консультування, що проходив в Одесі, з'явилась думка об'єднати наявні служби довіри у Дніпропетровську, Луганську, Миколаєві, Одесі, Полтаві та інших містах у Асоціацію. Думку втілили в життя, очолив Асоціацію одесит Олександр Моховиков, а спонсорувала це благодійне починання фірма «Довіра» (президент — Сергій Кичигін).

Сергій БОРИСОВ,
працівник служби «Телефон довіри».

Знай наших!

Є ПОРОХ У КОМБІНАТУ

Для підривних робіт у кар'єрі Полтавського державного гірничо-збагачувального комбінату щороку потрібно понад 20 тисяч тонн вибухівки. Але вартість її настільки зросла, що з кожним вибухом у повітря вилітає і значна частина прибутків. Тоді й вирішили на підприємстві налагодити виробництво власної вибухівки. Перша партія «Акватолу» довела, що не святі горщики ліплять. «Домашня» вибухівка економить за рік не менше 10 мільйонів карбованців. А ще вона екологічно чистіша.

Григорій ГРИНЬ.

Полтава.

ТРЕМТІТЬ, ШКІДНИКИ

Першим на Херсонщині членом Української Академії оригінальних ідей став пенсіонер Володимир Видряков. Він запропонував теорію оптимальних строків боротьби з комахами-шкідниками сільськогосподарських рослин. Пропозиція ветерана буде досліджена на практиці.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсон.

Телеграфним рядком з Тернополя

ЕНЦИКЛОПЕДІЮ — В ПОДАРУНОК

Чортківська міська бібліотека поповнилася унікальним виданням. Гості з діаспори — учасники Всесвітнього зльоту гімназистів «Рідна школа» подарували землякам 10-томник Енциклопедії Українознавства. А нещодавно громадянин США, доктор Атанас Фіголь, уродженець Звиняча, передав у краєзнавчий музей Енциклопедію Народознавства і етнографічну карту Західної України із статистичними даними по кожному селу.

УВІЧНИЛИ, ОСВЯТИЛИ

Пам'ятник Степану Бандері відкрито в селі Козівка. Здійснено обряд освячення, на мітингу виступили народні депутати України Леон Горохівський і Володимир Колінець, голова Тернопільської районної Ради народних депутатів Роман Решетуха, колишні вояки УПА. У почесній варті стояли воїни Національної гвардії і військового гарнізону.

ТРИ ДНІ «АХАЛИ»

У Тернополі відбувся перший Всеукраїнський конкурс «Міс Україна». З-поміж численних учасниць найчарівнішою українкою названо Оксану Сохацьку з Житомира. У триденному грандіозному шоу взяли участь відомі артисти естради і кіно, красуні з Польщі та Канади.

Петро МАЛІШ.

Знак біди

ВИБУХ НА ВОКЗАЛІ

Вранці минулої неділі в центральній частині залізничного вокзалу в Донецьку пролунав вибух. За попередніми даними, розірвалась граната в сумці одного пасажира. В результаті один чоловік загинув, 17 чоловік доставлено в місцеву лікарню. Слідство триває.

Юрій ДОЦЕНКО.
Донецьк.

Оказії

КІНЬ З ІМ'ЯМ ЖУРНАЛІСТА

У колгоспі імені Шевченка, який має кінно-спортивний комплекс, вирішили належно відзначити роботу чернігівського спортивного оглядача Сергія Гайдука, який постійно коментує змагання кіннотників, культспортзаходи. Одному з рисаків присвоєно його ім'я. Тепер журналіст із задоволенням приїжджає покататися на Гайдуку.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігів.

Коротко

ЗВІДКИ ФАЛЬШИВКИ

Одеські правоохоронні органи, здається, натрапили на слід одного з джерел виготовлення фальшивих купонів. Працівники Центрального РВВС затримали мешканця Ленінакана, якогось К., у нього вилучено 2,5 тисячі підроблених купюр вартістю 100 купонів кожна. Куди виведе ця «ниточка»?

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

ЗАМІСТЬ ПАРТІЇ — БАНДУРА

У Томаківській музичній школі відкрито клас бандури. Перших 20 учнів набрала до своєї групи випускниця Запорізького музучилища Галина Скірник.

Клас гарно оформлений. На покуті — ікони в рушнику, на стіні — портрет Тараса Шевченка. Школа, до речі, знаходиться в приміщенні колишнього райкому партії.

Пилип ЮРИК.
Дніпропетровська область.

ВОВКИ, ВЕДМЕДІ, РИСІ

Важким видалось нинішнє літування для полонинників Путильського району. Їх тримала у постійній напрузі стихія, а ще й почастішали візити ведмедів. Старі пастухи не пригадують, щоб у клишоногих був такий апетит, як цього року. На полонині Яровиця вони розірвали сім корів. Охочі до яловичини й рисі — загризли чотирьох телиць на високогірному пасовиську Косованка. Вовки ж навідувались до овечих кошар постійно. Це свідчить, що хижаків у Буковинських Карпатах побільшало — внаслідок природоохоронних заходів.

Василь БАБУХ.
Чернівецька область.

Пригода

А ЯКБИ НЕ СТРЕЛЬНУЛИ?

Стартовий пістолет може наробити великого галасу. Коли з обласної лікарні до міського управління ДАІ повідомили, що звідти вискочив за кермом «Волги» п'яний пацієнт, котрий відмовився від медичної допомоги, автоінспектори кинулися на місце події. Почалась погоня, «Волга» звернула в один з дворів на вулиці Жовтневої революції, де було дуже людно. Порушник не здавався і тоді один з міліціонерів згадав про стартовий пістолет, яким володів законно, як тренер-багатоборець. Прогриміли три постріли. Вони й зупинили п'яного, але розбудили благородний гнів мешканців двору. Ті почали лаяти міліцію за бездумне застосування зброї. Згодом пристрасті вщухли. До речі, у інспекторів була і табельна зброя, але вони нею не скористалися.

Микола ВОЛОК.
Кіровоград.

УТОЧНЕННЯ

У вчорашньому числі нашої газети в кореспонденції «На допомогу приходить арбітр» було піддано критиці суддівство матчу футбольних клубів «Евіс» (Миколаїв) — «Прикарпаття» (Івано-Франківськ). З інформації, яку нам надав президент ФК «Прикарпаття» А. Ревуцький, матч ніби обслуговував арбітр з Харкова Л. Бавикін. Насправді ж суддею зустрічі був О. Баланін з Києва.

Редакція і клуб з Івано-Франківська приносить вибачення Л. Бавикіну. Але інцидент у Миколаєві був. І з ним мають розібратися в Федерації футболу України.

Спорт

ПРОТ...
«ПРЕСИН...
«ДИНА...

Наші читачі, на... мали в цю мить... лися, що навіть... лія Пузача виріш... ся силами зі сл... лістським футбол... «Пресинг». На Бо... теся і не збудж... болільники. Він... Олег Лужний, А... Вальдас Мартін... Ребров, Андрій... Анатолій Дем'ян... Яковенко, Серг... Ігор Кутепо... Ві... Сергій Зає... Се... ленко, Сте... Б... кратьєв, Юрій Гр... Шкапенко, Олег... кола Зуєнко і, м... сидітимуть на тр... «Динамо» наступ...

А от Анатолій... з ним президент... (Київ) Віктор Бе... ральний менедж... Ошемков, началь... Йожеф Сабо с... колективу, який... граючим репор... служба «Пресинг... кретну інформац... ся, посилено гот... боти й заслужен... рту Віктор Коле... мир Безсонов, Е... джують, ш... поя... них майст... складеної з... рац... служб динамів... робить справу «... же безнадійною.

І не тільки... тривожить граю... журналістів ста... ча КДІФ, ... чого... тивніших ... аін... Віктора Д... дай... що гравець його... дактор динамів... газети «А... ненко під ... о... змушений ... ти... синьо-жовтій ф... го, бідний Олек... нані, не витрима... кладе своїм на... дарям усі так... «Пресингу»...

Але не біда, ... кому колективі... мі оптимісти. ... грати за них ць... цяв сам Рууд Г... шанувальників ... ту чекає справ... розпочнеться во... чем... причому ... вторним) Кубка... ред жіночих ко... ний джентльмен... го й починати): н... ки прийм... ф... ну-Господа... А... поле (о 17.00) в... дані чоловічі к... ходьте, не пош...

Віктор БРА...
граючий голо...
жер ФК «Пр...

Фігурне ка...

НЕГОСТИННІ...

Завершився ... родний юніорсь... раїнський суве... ходив на льоду... в Києві. Нагад... лися фігуристи... ні, Великобрит... Франції та Укр...

Господарі зма... ші місця в усі... ми: серед спор... Світлана Глуша... гурський, в та... Ольга Мудрак ... нов, серед оди... ни Марія Нікіт... Плюта.

З числа гост... призерами стал... на Ульріке Ге... Лобанвайне (А... льний дует — ... ріана і Ромен ... ція)

У перших ч... буде визначен... України, яка в... юніорському ч...

Мир...

Реклама

Украдену пе... го малого ... «ПЕТІМ» вважа...

Милосердя

АЛЛО! ВИ МЕНЕ ЧУЄТЕ?!

Коли здається, що ніхто вже не зарадить, людина береться набирати телефонний номер служби довіри. Їй важливо, щоб вислухали, допомогли порадою, відмовили, можливо, від вирішального фатального кроку. У Києві набирають номер: 221-00-08. Його обслуговують психологи, психотерапевти, юристи, сексопатологи, найцікавіші та найпотрібніші співбесідники. Безкоштовно. Зацікавлено. Готові перейняти частину ваших проблем на себе.

Під час другого міжнародного семінару з телефонного консультування, що проходив в Одесі, з'явилась думка об'єднати наявні служби довіри у Дніпропетровську, Луганську, Миколаєві, Одесі, Полтаві та інших містах у Асоціацію. Думку втілили в життя, очолив Асоціацію одесит Олександр Моховиков, а спонсорувала це благодійне починання фірма «Довіра» (президент — Сергій Кичигін).

Сергій БОРИСОВ,
працівник служби «Телефон довіри».

Знай наших!

Є ПОРОХ У КОМБІНАТУ

Для підривних робіт у кар'єрі Полтавського державного гірничо-збагачувального комбінату щороку потрібно понад 20 тисяч тонн вибухівки. Але вартість її настільки зросла, що з кожним вибухом у повітря вилітає і значна частина прибутків. Тоді й вирішили на підприємстві налагодити виробництво власної вибухівки. Перша партія «Акватолу» довела, що не святі горщики ліплять. «Домашня» вибухівка економить за рік не менше 10 мільйонів карбованців. А ще вона екологічно чистіша.

Григорій ГРИНЬ.

Полтава.

ТРЕМТІТЬ, ШКІДНИКИ

Першим на Херсонщині членом Української Академії оригінальних ідей став пенсіонер Володимир Видряков. Він запропонував теорію оптимальних строків боротьби з комахами-шкідниками сільськогосподарських рослин. Пропозиція ветерана буде досліджена на практиці.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсон.

УТОЧНЕННЯ

У вчорашньому числі нашої газети в кореспонденції «На допомогу приходить арбітр» було піддано критиці суддівство матчу футбольних клубів «Евіс» (Миколаїв) — «Прикарпаття» (Івано-Франківськ). З інформації, яку нам надав президент ФК «Прикарпаття» А. Ревуцький, матч ніби обслуговував арбітр з Харкова Л. Бавикін. Насправді ж суддею зустрічі був О. Баланін з Києва.

Редакція і клуб з Івано-Франківська приносить вибачення Л. Бавикіну. Але інцидент у Миколаєві був. І з ним мають розібратися в Федерації футболу України.

Спорт

Футбол

ПРОТИ «ПРЕСИНГА»— «ДИНАМО»!

Наші читачі, напевно, подумали в цю мить: от і дочекалися, що навіть хлопці Анатолія Пузача вирішили позміритися силами зі славним журналістським футбольним клубом «Пресинг». На Бога, не хвилюйтеся і не збуджуйтеся любі болільники. Віктор Леоненко, Олег Лужний, Ахрік Цвейба, Вальдас Мартінкенас, Сергій Ребров, Андрій Алексаненков, Анатолій Дем'яненко, Павло Яковенко, Сергій Ковалець, Ігор Кутепо[...] Віталій Мі[...]нко Сергій Зає[...] Сергій Ш[...]валенко, Сте[...] Беца, Іг[...]анкратьєв, Юрій Грицина, Павло Шкапенко, Олег Волотьок, Микола Зуєнко і, може, ще хтось сидітимуть на трибуні стадіону «Динамо» наступної суботи.

А от Анатолій Кирилович, а з ним президент ФК «Динамо» (Київ) Віктор Безверхий, генеральний менеджер Михайло Ошемков, начальник команди Йожеф Сабо складуть кістяк колективу, який кидає виклик граючим репортерам. Пресслужба «Пресингу» дістала секретну інформацію: виявляється, посилено готуються до суботи й заслужені майстри спорту Віктор Колотов і Володимир Безсонов. Експерти стверджують, щ[...] поява цих [...]атних майст[...] складі ко[...]ди, складеної з [...]рацівників [...]их служб динамівського клубу, робить справу «Пресингу» майже безнадійною.

І не тільки ця обставина тривожить граючого тренера журналістів старшого викладача КДІФ, [...]ного з найпер[...]ективніших [...]аїнських ар[...]ів Віктора Д[...]дайла. Річ у [...]ім, що гравець його команди, редактор динамівської клубної газети «А[...]» Олексій [...]мененко під [...]ом адмі[...]ції змушений [...]ти на по[...]. в синьо-жовтій формі. Мало того, бідний Олексій, ми переконані, не витримає допитів і викладе своїм настирним господарям усі тактичні секрети «Пресингу»...

Але не біда, в журналістському колективі виступають самі оптимісти. До того ж, зіграти за них цього разу пообіцяв сам Рууд Гулліт. Отже, на шанувальників футболу в суботу чекає справжнє свято. А розпочнеться воно о 15.00 матчем... причому фінальним (повторним) Кубка України серед жіночих команд (як істинний джентльмен, мав би з цього й починати): київські динамівки прийм[...] фастівську [...]ну-Господа[...]. А після ц[...] на поле (о 17.00) вийдуть уже згадані чоловічі колективи. Приходьте, не пошкодуєте.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ,
граючий головний менеджер ФК «Пресинг».

Фігурне катання

НЕГОСТИННІ ГОСПОДАРІ

Завершився великий міжнародний юніорський турнір «Український сувенір», який проходив на льоду Палацу спорту в Києві. Нагадаємо, що змагалися фігуристи з Австрії, Естонії, Великобританії, Німеччини, Франції та України.

Господарі змагань посіли перші місця в усіх видах програми: серед спортивних пар — Світлана Глушак і Євген Жигурський, в танцях — одесити Ольга Мудрак і Віталій Баранов, серед одиночників — кияни Марія Нікіточкіна та Євген Плюта.

З числа гостей бронзовими призерами стали: спортивна пара Ульріке Герстель і П'єрна Лобанвайне (Австрія), танцювальний дует — брат і сестра Маріана і Ромен Хагенаур (Франція)

У перших числах листопада буде визначено склад збірної України, яка візьме участь у юніорському чемпіонаті Європи.

Мирон ВОЗНИЙ.

Реклама

Власкори повідомляють

Ташкент

БУДУТЬ В ДЕРЖАВІ СВОЇ ДИПЛОМАТИ

Указ про скасування Інституту політології і управління видав Президент Узбекистану Карімов. На його базі створено Університет світової економіки і дипломатії.

Скасований інститут ще раніше був не чим іншим, як вищою партійною школою компартії. Після втрати старого хазяїна він вдався до комерції, відкриваючи різні курси за солідну плату.

Новий навчальний заклад готуватиме спеціалістів з економіки, дипломатів та журналістів-міжнародників. Навчання буде безплатним.

Зульфія РАСУЛІ.

Мінськ

КОМУНІСТИ НЕ ЗАБУЛИ, ЩО ТАКЕ КОНСПІРАЦІЯ

Як і 94 роки тому, комуністи знову обрали Мінськ місцем недавньої наради, на якій обговорювали стратегію й тактику спільни[...] да проходила в у[...] суворішої конспіра[...]

Навіть на прес[...] лідер білоруських[...] Віктор Чикін відм[...] вати місця, де пр[...] сідання. Далі в[...] що КПБ відме[...] процесу національ[...] дження, хоча її г[...] друкована білору[...] вою. І ще. Незв[...] складне фінансов[...] комуністи готуют[...] мальною помпез[...] чити чергову річ[...] ня.

Віктор ХО[...]

У сусідів

ЗАВОД З МОЛОТКА

Поки в Кишиневі сперечаються навколо програми приватизації, обговорення якої триває вже понад рік, у Тирасполі великі державні підприємства розпочали вільний продаж акцій.

Першу угоду з купцями-комерсантами уклали в Бендерах на біохімічному заводі. Власниками 24 відсотків акцій цього підприємства стали російські ділові люди.

Поки обраховуються приватизаційні фонди «найдорожчих» у Придністров'ї підприємств Рибницького металургійного комбінату та Тираспольського бавовнопаперового об'єднання — готуються збори їхніх трудових колективів. Річ у тім, що за прийнятим у Придністров'ї законом 51 відсоток своїх акцій підприємства безплатно віддають робітникам і службовцям. До речі, продавати ці акції можна лише до заводської огорожі, а за нею заборонено. Але 24 відсотки підуть з молотка на відкритих торгах. Решта, а це четверта частина, за законом залишається за фондом державного майна. За словами голови комітету з приватизації Придністров'я В. Загрядського, дивіденди від акцій, що надходять до названого фонду, використовуватимуться на соціальні потреби населення. На його думку, приватизація по-тираспольськи, яка відрізняється від приватизації по-московськи й кишинівськи, забезпечує плавний перехід до приватного капіталу, сприяє залученню іноземних інвестицій і допомагає захистити малозабезпечені верстви населення. З фонду державного майна, наприклад, уже субсидуються магазини для пенсіонерів, де люди похилого віку можуть купити продукти за цінами дещо нижчими, аніж у держторгівлі.

До речі, ціни в Придністров'ї до останнього часу були нижчі, ні[...] лад, у Кишинев[...] Одесі. 5 жовтня [...] в два-три рази. [...] фіцієнт підвищен[...] ної плати при ц[...] вив 1,3.

Придністровсь[...] що перебуває в [...] зоні, економічно [...] заний з колишні[...] ми республіками[...] лишатися якимс[...] консервованим». [...] сідів властиві [...] державлення під[...] можливо, поча[...] сміливіше і з [...] місцевої специф[...] існує при всьом[...] не невеличке «ал[...] ку з ним держ[...] Молдови з при[...] словив обурення[...] чись складовою [...] спубліки Молдо[...] стров'я вживає [...] суперечать її за[...]

Світла[...]

Кишинів.

В ІТАЛІЇ НАС НЕ ЧЕКАЮ[...]

За офіційними даними, в цій державі перебувають 700 тисяч вихідців із країн, що не входять до ЄС. Головним чином з держав третього світу і Східної Європи. Відправити їх усіх на батьківщину обійшлось би італійській державній скарбниці у кругленьку суму. Тому тут на них дивляться крізь пальці. Втім, коли іммігрант виявляється замішаним у злочині, розмова коротка — за грати на повну котушку.

А як може, скажімо, колишній радянський громадянин офіційно приїхати до Італії на роботу? І взагалі, хто може приїхати на Апенніни, які для цього мають бути умови?

Прийнятий 1990 року так званий «закон Мартеллі» (за іменем міністра юстиції Клаудіо Мартеллі), що регулює правила прибуття емігрантів на Апенніни, підрозділяє їх на три групи.

Реалії

До першої відносять політичних біженців. Раніше з колишнього СРСР Італія приймала певну кількість таких емігрантів. Та в останні роки такий статус визнають у надзвичайно рідкісних випадках.

До другої групи відносять людей, які приїжджають туди для возз'єднання сімей. У цьому разі один з членів сім'ї мусить мати офіційне становище в Італії, тобто вид на проживання, роботу, житло, довести італійським властям, що він спроможний утримувати тих членів своєї родини, котрих він викликає, що їм є де жити. Тоді йому видають в'їзну візу.

Третя — остання група — це іноземні громадяни, яких викликають в Італію на роботу. Коли, наприклад, ФІАТ або власник приватної крамнички висловлять ба[...] ти до себе на р[...] ця, то вони зоб[...] нутися до облас[...] ня праці. Там пе[...] справді в Італії [...] чих на це місце, [...] ють намір надат[...] Крім того, робот[...] бов'язаний над[...] тові житло, плати[...] фондові соціальн[...] ного забезпеченн[...] няти його у пра[...] ським трудівнико[...]

А як бути люд[...] на раптом виріш[...] вати в Італії?

Їй треба зверта[...] Тільки від них [...] одержати запро[...] боту і гарантован[...] те Міністерств[...] дасть «добро» [...] ня іноземця на [...] може зайняти іт[...] мадянин.

Олексій [...]

Рим.

На зв'язку — Софія

«ЗАРОДЖУЄТЬСЯ СИНІЙ ФАШИ[...]

Попереджають лідери Руху за права і свободи (РПС), що об'єднує болгарських турків.

Перед журналістами голова Руху Ахмед Доган заявив:

— Ми наполягаємо на безумовній відставці спікера Народних зборів Стефана Савова. Ми за відставку уряду Філіпа Димитрова. Однак, це не означає, що питання недовіри останньому відразу ж буде внесено на розгляд парламенту. Ми дамо кабінету час, щоб він знайшов собі наступника. РПС не може постійно йти на компроміси. Врешті-решт ми хочемо бути союзником правлячої коаліції, а не сателітом, який неодмінно голосував би за все, що пропонує Союз демократичних сил (СДС).

У країні зароджується синій фашизм (сим[...] синя). Теперішне[...] СДС переходит[...] Наш Рух не мож[...] ти ту частину [...] рів, які ототожн[...] державою і кра[...] часно йдуть на [...] з Президентом [...]

ЖУК[...]

Голос України

Власкори повідомляють

Ташкент

БУДУТЬ В ДЕРЖАВІ СВОЇ ДИПЛОМАТИ

Указ про скасування Інституту політології і управління видав Президент Узбекистану Карімов. На його базі створено Університет світової економіки і дипломатії.

Скасований інститут ще раніше був не чим іншим, як вищою партійною школою компартії. Після втрати старого хазяїна він вдався до комерції, відкриваючи різні курси за солідну плату.

Новий навчальний заклад готуватиме спеціалістів з економіки, дипломатів та журналістів-міжнародників. Навчання буде безплатним.

Зульфія РАСУЛІ.

Мінськ

КОМУНІСТИ НЕ ЗАБУЛИ, ЩО ТАКЕ КОНСПІРАЦІЯ

Як і 94 роки тому, комуністи знову обрали Мінськ місцем недавньої наради, на якій обговорювали стратегію й тактику спільних дій. Нарада проходила в умовах найсуворішої конспірації.

Навіть на прес-конференції лідер білоруських комуністів Віктор Чикін відмовився назвати місця, де проходили засідання. Далі він зазначив, що КПБ відмежувалася від процесу національного відродження, хоча її програма надрукована білоруською мовою. І ще. Незважаючи на складне фінансове становище, комуністи готуються з максимальною помпезністю відзначити чергову річницю жовтня.

Віктор ХОРОШКО.

У сусідів

ЗАВОД З МОЛОТКА

Поки в Кишиневі сперечаються навколо програми приватизації, обговорення якої триває вже понад рік, у Тирасполі великі державні підприємства розпочали вільний продаж акцій.

Першу угоду з купцями-комерсантами уклали в Бендерах на біохімічному заводі. Власниками 24 відсотків акцій цього підприємства стали російські ділові люди.

Поки обраховуються приватизаційні фонди «найдорожчих» у Придністров'ї підприємств Рибницького металургійного комбінату та Тираспольського бавовнопаперового об'єднання — готуються збори їхніх трудових колективів. Річ у тім, що за прийнятим у Придністров'ї законом 51 відсоток своїх акцій підприємства безплатно віддають робітникам і службовцям. До речі, продавати ці акції можна лише до заводської огорожі, а за нею заборонено. Але 24 відсотки підуть з молотка на відкритих торгах. Решта, а це четверта частина, за законом залишається за фондом державного майна. За словами голови комітету з приватизації Придністров'я В. Загрядського, дивіденди від акцій, що надходять до названого фонду, використовуватимуться на соціальні потреби населення. На його думку, приватизація по-тираспольськи, яка відрізняється від приватизації по-московськи й кишинівськи, забезпечує плавний перехід до приватного капіталу, сприяє залученню іноземних інвестицій і допомагає захистити малозабезпечені верстви населення. З фонду державного майна, наприклад, уже субсидуються магазини для пенсіонерів, де люди похилого віку можуть купити продукти за цінами дещо нижчими, аніж у держторгівлі.

До речі, ціни в Придністров'ї до останнього часу були нижчі, ніж, наприклад, у Кишиневі чи сусідній Одесі. 5 жовтня вони зросли в два-три рази. Однак коефіцієнт підвищення заробітної плати при цьому становив 1,3.

Придністровський регіон, що перебуває в рубльовій зоні, економічно міцно зв'язаний з колишніми союзними республіками і не може лишатися якимсь там «законсервованим». Усі біди сусідів властиві і йому. Роздержавлення підприємств тут, можливо, почалося дещо сміливіше і з урахуванням місцевої специфіки. Проте існує при всьому цьому одне невеличке «але». І в зв'язку з ним держдепартамент Молдови з приватизації висловив обурення: залишаючись складовою частиною Республіки Молдова, Придністров'я вживає заходів, що суперечать її законам.

Світлана ЧАЛА.
Кишинів.

В ІТАЛІЇ НАС НЕ ЧЕКАЮТЬ

За офіційними даними, в цій державі перебувають 700 тисяч вихідців із країн, що не входять до ЄС. Головним чином з держав третього світу і Східної Європи. Відправити їх усіх на батьківщину обійшлось би італійській державній скарбниці у кругленьку суму. Тому тут на них дивляться крізь пальці. Втім, коли іммігрант виявляється замішаним у злочині, розмова коротка — за грати на повну котушку.

А як може, скажімо, колишній радянський громадянин офіційно приїхати до Італії на роботу? І взагалі, хто може приїхати на Апенніни, які для цього мають бути умови?

Прийнятий 1990 року так званий «закон Мартеллі» (за іменем міністра юстиції Клаудіо Мартеллі), що регулює правила прибуття емігрантів на Апенніни, підрозділяє їх на три групи.

Реалії

До першої відносять політичних біженців. Раніше з колишнього СРСР Італія приймала певну кількість таких емігрантів. Та в останні роки такий статус визнають у надзвичайно рідкісних випадках.

До другої групи відносять людей, які приїжджають туди для возз'єднання сімей. У цьому разі один з членів сім'ї мусить мати офіційне становище в Італії, тобто вид на проживання, роботу, житло, довести італійським властям, що він спроможний утримувати тих членів своєї родини, котрих він викликає, що їм є де жити. Тоді йому видають в'їзну візу.

Третя — остання група — це іноземні громадяни, яких викликають в Італію на роботу. Коли, наприклад, ФІАТ або власник приватної крамнички висловлять бажання найняти до себе на роботу іноземця, то вони зобов'язані звернутися до обласного відділення праці. Там перевірять, чи справді з Італії немає бажаючих на це місце, що його мають намір надати іноземцеві. Крім того, роботодавець зобов'язаний надати іммігрантові житло, платити за нього фондові соціального й медичного забезпечення, тобто зрівняти його у правах з італійським трудівником.

А як бути людині, коли вона раптом вирішила попрацювати в Італії?

Їй треба звертатися до фірм. Тільки від них вона може одержати запрошення на роботу і гарантовані умови. Проте Міністерство праці не дасть «добро» на запрошення іноземця на місце, яке може зайняти італійський громадянин.

Олексій ГОЛЯЄВ.
Рим.

На зв'язку — Софія

«ЗАРОДЖУЄТЬСЯ СИНІЙ ФАШИЗМ»

Попереджають лідери Руху за права і свободи (РПС), що об'єднує болгарських турків.

Перед журналістами голова Руху Ахмед Доган заявив:

— Ми наполягаємо на безумовній відставці спікера Народних зборів Стефана Савова. Ми за відставку уряду Філіпа Димитрова. Однак, це не означає, що питання недовіри останньому відразу ж буде внесено на розгляд парламенту. Ми дамо кабінету час, щоб він знайшов собі наступника. РПС не може постійно йти на компроміси. Врешті-решт ми хочемо бути союзником правлячої коаліції, а не сателітом, який неодмінно голосував би за все, що пропонує Союз демократичних сил (СДС).

У країні зароджується синій фашизм (символіка СДС — синя). Теперішнє керівництво СДС переходить до диктату. Наш Рух не може підтримувати ту частину «синіх» лідерів, які ототожнюють себе з державою і країною і одночасно йдуть на конфронтацію з Президентом Желевим.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

Експрес-інформація

ВІДСТРОЧКА — НЕ ТРАГЕДІЯ

Із зверненням, що закликає до негайного й повного припинення вогню в Абхазії, виступив уряд Російської Федерації. У ньому, зокрема, висловлюється занепокоєння, що збройний конфлікт може перекинутися на територію Росії. Російські представники готові й надалі виконувати роль посередників у переговорах між грузинами й абхазами.

Водночас повідомляється, що призначені на вчора переговори Голови Держради Грузії Шеварднадзе і Президента Росії Єльцина були відкладені напередодні. Виступаючи перед журналістами у Тбілісі, грузинський лідер заявив, що відстрочка не є трагедією і зустріч відбудеться найближчим часом.

ВСТАНОВИТИ БЕЗПЕЧНИЙ КОРИДОР

для осіб, які бажають залишити Сараєве, погодилися лідери сербської громади Боснії і Герцеговини. Створити такий коридор для біженців запропонував командуючий військами ООН в цій республіці генерал Морійон на переговорах щодо зняття облоги Сараєва. Представники мусульманської громади заявили, що не братимуть участі в цих переговорах поки сербські формування не дозволять відновити в місті роботу основних комунальних служб. Тим часом військовий представник Сербії зазначив, що його країна застосовуватиме військово-повітряні сили в разі потреби, незважаючи на заборону з боку ООН польотів сербських бойових літаків на Боснію і Герцеговину.

ГОТОВІ ПОДІЛИТИСЯ ЗАЙВОЮ ЗБРОЄЮ

Північноатлантичний союз скоріше за все забезпечить Прибалтійські держави військовою технікою, заявив голова військового комітету НАТО Ейде. Виступаючи перед журналістами у Таллінні, він повідомив, що в багатьох європейських країн є надлишки зброї, які можна було б направити до Латвії, Литви й Естонії. За словами Ейде, питання про вступ країн Балтії до НАТО нині не актуальне, а є лише політичним рішенням на майбутнє. Представник північноатлантичного альянсу визнав, що три Прибалтійські держави входять у сферу інтересів його організації.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАЛИШАЄТЬСЯ

Нинішній глава румунської держави Ілієску переміг у другому турі виборів, набравши 59 відсотків голосів. Його суперник від опозиції Константинеску, якого підтримали близько 40 відсотків виборців, визнав свою поразку і привітав Ілієску з перемогою. Президент Румунії заявив, що сповільнить темп ринкових реформ і відкладе заплановане на січень скорочення урядових субсидій на харчові товари першої потреби. Міністр закордонних справ Румунії та віце-голова партії Ілієску — Демократичного фронту національного порятунку — Нестасе розпочав переговори з парламентськими фракціями щодо формування нового уряду.

КОЛИ! ДЕРЖАВНА ТАЄМНИЦЯ

Білорусь має брати приклад з тих республік колишнього СРСР, які вирішили відмовитися від карбованця і ввести власну валюту, заявили глава білоруського парламенту Шушкевич і прем'єр-міністр Кебич. Вони повідомили, що слабкий поступ у справі інтеграції держав СНД примусив їхню країну переглянути своє рішення залишитися у карбованцевій зоні. Кебич, зокрема, додав: питання введення білоруської валюти в принципі розв'язане. Та от коли це буде зроблено — державна таємниця.

БЕРЕЖІТЬСЯ, ШАХРАЇ Й ХАБАРНИКИ!

Проголосити боротьбу з корупцією та неефективним використанням державних коштів пріоритетними напрямами своєї діяльності — такий намір має новий уряд Бразилії. Виконуючий обов'язки Президента країни Франку та провідні міністри виробили план роботи в цій галузі. Він передбачає створення спеціальних центрів, які контролюватимуть використання державних асигнувань, витрати міністерств та інших відомств центрального підпорядкування, перевірятимуть скарги населення. Також планується значно посилити фінінспекцію.

Є КОНФЕДЕРАЦІЯ, БУДЕ Й ФОРУМ

Пошукам виходу із складної ситуації в регіоні буде присвячено перший з'їзд народів Північного Кавказу, який відкривається завтра в Москві. На порядку денному зібрання кілька актуальних питань: механізм реалізації Федеративного договору, питання громадянства і захисту прав людини на Кавказі. Передбачається створення нової громадсько-політичної організації — Форуму народів Північного Кавказу.

ТРИВАЮТЬ РЯТУВАЛЬНІ РОБОТИ

в Каїрі, де стався один з найсильніших в історії Єгипту землетрус. За повідомленнями, внаслідок стихійного лиха загинуло щонайменше 350 чоловік. Прем'єр-міністр Єгипту Сідкі заявив, що уряд вивчає питання, чи слід просити міжнародну допомогу. Єгипетські школи тимчасово закриють для перевірки безпеки їх будинків. Сідкі також повідомив, що піраміди в каїрському передмісті Гізі та Асуанська гребля від землетрусу не постраждали.

СВІЙ СЕРЕД ЧУЖИХ, ЧУЖИЙ СЕРЕД СВОЇХ!

З проханням направити до Багдада високопоставленого представника ООН звернулося до Об'єднаних Націй керівництво Іраку. За його пропозицією, цей представник здійснював би контроль за групою експертів ООН, яка прибуває до Іраку в п'ятницю. За словами іракського міністра закордонних справ ас-Саххава, обстановка, яка складається в США напередодні президентських виборів, може вплинути на діяльність інспекторів ООН, серед яких є й американці. На думку міністра, присутність високопоставленого представника ООН буде гарантією того, що Сполучені Штати не зможуть використати інспекторів для досягнення своїх політичних цілей.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

(Закінчення. Початок на 3-й стор.).

Функція держави полягає у визначенні пріоритетів і правил гри, сприянні розв'язанню питань структурної перебудови економіки на основі інноваційної та інвестиційної політики, підтримки прогресивних тенденцій і змін на місцях.

Володимир ЧЕРНЯК:

НЕ ТРЕБА ЗАВАЖАТИ ЕКОНОМІЦІ

Стало очевидним, що макроекономічні цілі не досяжні (принаймні, в рамках зробленого вибору). Макроекономічні проблеми в принципі не розв'язуються в лоб. Тому потрібні активні дії **на мікрорівні.** Коли вже вдаватися до військової термінології, то треба від лобової атаки, від штурму перейти до облоги.

Треба йти знизу вгору, від мікроекономіки до макроекономіки, а не навпаки. Слід змістити акцент на мікроекономіку — кореневу систему економіки. Лише на основі оздоровлення підприємств (мікроекономіки) можливе оздоровлення макроекономіки. Звичайно, для цього треба створити макроекономічні умови. Мікро- і макроекономіка не розділені стіною, постійно відбувається перехід однієї в одну.

Розв'язуючи свої особисті й колективні проблеми, люди сприятимуть досягненню макроекономічних цілей (навіть не підозрюючи про це). Запрацює невидима рука Адама Сміта. Запрацює єдиний справді великий реформатор — **інтерес.** Як цілком обгрунтовано відзначав Маркс, ідея завжди осоромлювала себе, якщо відривалася від інтересу. Додам від себе: реформа осоромить себе, якщо відірветься від інтересів робітників, директорів, підприємців. (Я вийшов з марксизму, але марксизм з мене не весь вийшов).

Практика свідчить, що навіть у цих найважчих умовах існують люди, колективи, підприємства, організації, які успішно працюють. Очевидно, існує єдиний спосіб розв'язання проблем — важка праця. Вселяє надію та обставина, що в нас є люди, які довели здатність розв'язувати нагальні, пекучі питання навіть у цей тяжкий, непевний час. До речі, з них необхідно рекрутувати урядові структури.

Не треба покладатися на ефективність адміністративних рішень. **Чим менше управління, тим воно краще, а чим воно краще, тим його менше.**

Тут слід зробити вельми істотний наголос. **У економіці, як і у фізиці, мають бути константи,** які забезпечують прогнозованість ситуації. Без цього не можна займатися підприємницькою і комерційною діяльністю. **Бізнесові потрібна стабільність.** І взагалі без констант економіка неможлива. Хіба що квазіекономіка. Прогнозованість ситуації — основа будь-якої діяльності. Якщо немає констант, то немає на що спертися. Їх відсутність породжує хаос. **Константи — це ставки податків, відсоткові ставки, ставки заробітної плати, у певних межах ціни тощо.**

Головне завдання держави — визначити правила гри і стежити за їх дотриманням. І не втручатися, якщо правила не порушуються.

Давайте грати за правилами, панове. Нехай навіть за поганими, але за правилами. Інакше буде ще гірше. Найгірше правило — відсутність правил. Якщо оподаткування, кредитування, порядок взаємних розрахунків міняються щоквартально, а то й частіше, про успішну економічну політику годі й казати.

У економіці, як і в медицині, має діяти принцип: «не зашкодь!» Залишається тільки визнати: Гіппократе, ти маєш рацію.

КОГО ПРОКЛИНАТИ?

СЕБЕ, ЧАС, КРИЗУ...

Огляд листів

В. КУНИЦЬКИЙ, ветеран війни і праці, пише до редакції: пройшов від Сталінграда до Берліна і в холоді, і в голоді, і в пилюці, і в грязюці. Все мріяв, щоб швидше закінчилася війна. А тепер запитує: «За що ж і за кого воював? За оцю мізерну пенсію? Як же я можу прожити за таких цін? А ще ж треба заплатити за газ, воду, електрику». Василь Єгорович просить порадити, як йому жити далі.

І ще кілька подібних тривожних листів.

«Я ніколи не писала до газети,— говорить **А. КРЕЧИК** з Кривого Рога.— А це вже добре допекло. За свій вік так наробилася, що вже й жити не хочеться за такого життя, як зараз... Війна була, голод був — пережили. А цього, напевне, не переживемо. І ми не лише про себе піклуємося, а за своїх дітей та внуків».

Гірку сповідь надіслав **О. ЩЕРБАК,** інвалід першої групи, вчитель. Народився він у голодний двадцять перший рік. Підлітком ледве пережив штучний голодомор. Воював, вчителював і... брехав, що ми щасливі і йдемо до комунізму. Будувався, ледь кінці з кінцями зводив. Тепер четвертий рік прикутий до ліжка, проклинає долю. Пенсію отримує таку ж, як і ті, хто не працював ніколи й ніде. Боляче Олександрові Пилиповичу від того, що почувається пограбованим. Бо все, що наскладав по копійці на останню путь, поглинула інфляція.

Та частина авторів не лише обурюється, а й шукає, пропонує шляхи виходу зі становища, в якому не з своєї волі опинилися. Але вони, ті шляхи, різні й суперечливі, а то й просто відчайдушні.

«Виводити економіку України з кризи через зниження пенсій, заробітної плати і зростання цін — це злочинно й безвідповідально. Таке можуть пропонувати ті, що втратили совість і будують свій бізнес на ошуканстві й шахрайстві. Бо хіба безупинне зростання цін забезпечує умови життя? Ні. У держави, уряду відсутнє прагнення до збереження і зміцнення соціальної злагоди». І ось резюме автора: **«Вимагаю: видайте мені закордонний паспорт, щоб я міг негайно виїхати за кордон, зустрітися там з благородними і чесними людьми».**

Отакої! До такого виходу додумався старенький дідусь, як пише сам про себе Дмитро Іванович Михальчук з міста Харцизька Донецької області. Мабуть, змушений.

М. ДАЦЕНКО з міста Гадяч Полтавської області бачить інший вихід. Автор листа (ім'я не вказано) пропонує повернути народові України хоча б такий рівень життя, який був у 1985 році, збалансувавши відповідно рівень цін, пенсій і заробітної плати, провівши відповідну грошову реформу. Автор переконаний: після належних розумних змін населення України із задоволенням сприйме рівень життя 1985 року.

Ні, не згоден. Далеко не все населення погодиться тепер повернути назад. Бо значній частині його нині живеться, як вві сні. Все дозволено. Жодних тобі обмежень і рамок. Ні в антисуспільних діях, ні в моралі, поведінці.

Про один з таких прикладів повідомив перекладач з міста Калуш Івано-Франківської області **А. ОНИШКО.** Він переклав книгу фантаста Роберта Шеклі. Вийшла книга тиражем 50000 примірників, ціна — 7 карбованців. Йому ж перепало аж 0,6 відсотка вартості тиражу. А на вулиці перекладач зустрів хлопчину, який закупив одразу 500 примірників цієї книги й продавав її по 25 карбованців за примірник. Полічіть, скільки він заробить. І за що? Книга могла б вільно продаватися у книгарні за її ціною. Чи варто тоді молодим людям вчитися й мучитися над тим же перекладом?

Подібні способи наживи сьогодні називають ринковими. Хоча і зовсім не обізнаному з економікою ясно, що це таке. Але ж ми уперто й наполегливо пхаємося саме цим нецивілізованим шляхом. Певну оцінку йому дає педагог, еколог **М. ЯЦЕНКО** з Канева Черкаської області. «Проголошення приватизації, — пише він,— найсправжнісінька авантюра, що призведе народ до нового рабства, а безсовісних тіньовиків — у мільйонери й мільярдери». Автор наводить думки відомих людей про те, що ринок без елементарної порядності, моральних норм — джунглі. За ринкових відносин державне регулювання таке ж важливе, як і сам ринок.

«Складається, на жаль, враження,— обурюється він,— що до «нового життя» ми йдемо тепер не «світлим шляхом», а через темний ліс злочинства, спекуляції, корупції, «прихватизації», деградації моралі».

Не знаю, як хто, а я згоден з автором листа. І вихід, мабуть, потрібно шукати в розвиткові чесної економіки. Шукати треба. І енергійніше, активніше. Бо коли сьогодні навіть великі підприємства працюють чотири, а то й три дні на тиждень, то сподіватися на поліпшення нашого життя найближчим часом марно.

Б. ХИНЕВИЧ із Світловодська Кіровоградської області в листі по-своєму пояснює, що таке влада: «Люди кажуть, що влада, якщо вона влада, повинна піклуватися не про те, щоб зробити своє життя, своїх близьких і рідних, кращим. Вона повинна завжди жити матеріально гірше, ніж у середньому народ. Інакше в неї не буде стимулу для поліпшення життя свого народу, а в кінцевому рахунку і свого як влади... І ніяких привілеїв не повинна мати. Тільки тоді народ відчує силу свою і почне щось робити». Ідеаліз[illegible] Бо хто ж тоді захоче ма[illegible] владу? Як вийти з цього кола?

Б. МАСЛОВСЬКИЙ з Житомира не обходить і Верховну Раду. Він запитує, коли вже нарешті вона почне практичну роботу, спрямовану на поліпшення життя народу? Але ж Верховна Рада не веде практичної роботи. Вона творить закони. А практичну має вести уряд.

Сподіваємося, що наведені листи читачів підштовхнуть парламентарів, урядовців до енергійніших дій по розбудові України. І, мабуть, досить закликів до терпіння. Працювати треба. Мати чітку програму виходу з кризи і реалізовувати її. Хоча б так, як колись Франклін Рузвельт вивів з кризи Америку.

Яків ГАЛЬЧЕНКО,
редактор відділу листів і соціологічної інформації «Голосу України».

НОТА МІНІСТЕРСТВУ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ РОСІЇ

Міністерство закордонних справ України надіслало Міністерству закордонних справ Російської Федерації ноту протесту у зв'язку з тим, що 10 та 11 жовтня 1992 року, на порушення Ялтинської угоди між Україною і Російською Федерацією щодо принципів формування ВМС України і ВМФ Росії на базі Чорноморського флоту колишнього СРСР від 3 серпня 1992 року, дев'ять бойових кораблів Чорноморського флоту під безпосереднім керівництвом адмірала Касатонова І. В. залишили порт приписки Севастополь і вирушили в район міста Сухумі, який, як відомо, знаходиться у зоні конфлікту.

Особливу стурбованість викликає той факт, що Російська Федерація вжила згадані дії в односторонньому порядку, без узгодження з українською стороною, говориться у ноті.

Міністерство закордонних справ України звернуло увагу на неприпустимість будь-яких спроб Російської Федерації в односторонньому порядку брати на себе права та зобов'язання за Ялтинською угодою та поклало всю відповідальність за можливі негативні наслідки на Російську Федерацію.

(УКРІНФОРМ).

Володимир ДЗЬОБАК

ЧАС РУЇНИ МИНАЄ, ДОБА ТВОРЕННЯ НАСТАЄ

Сьогодні минає 50 років від дня створення Української повстанської армії

З САМОГО початку своєї діяльності військовий чинник у ОУН був одним з головних. Військова підготовка велася як легальними, так і нелегальними методами, однак спеціальних військових формувань до 1937 року, коли було сформоване «Поліське козацтво», не було.

Окрім «Поліської Січі», сформувалися також головні сили національно-визвольних змагань воєнної доби — військові формування, які йшли за М. Мельником або за С. Бандерою.

ВІЙСЬКОВІ ФОРМУВАННЯ МЕЛЬНИКІВЦІВ

Другою силою, що мала військові підрозділи, була ОУН мельниківської течії. Після розколу ОУН у Кракові в 1940 році частина націоналістів пішла за Мельником. Його тактику на цьому етапі ілюструє такий документ: **«Політично мельниківська ОУН не мала сил, щоб піти на проголошення державності. Провідні чинники знали негативну поставу німецького державного керівництва на проголошення самостійності України і, не маючи відповідних сил, вони вважали недоцільним відповідати йому фронтальною атакою. Головне — це керування похідними групами, яким доручено формувати збройні частини недосяжно до німецьких сил, а в осередках, де є людська перевага, творити державно-адміністративний апарат».**

До Києва через Житомир мала пробратися похідна група мельниківців на чолі з Сенником та Сціборським. Однак у Житомирі керівники були вбиті бандерівськими бойовиками.

З цього приводу відома українська поетеса Олена Теліга, котра багато років входила до ОУН, писала: **«Ми весь час хотіли вірити, що люди, які стали на шлях бунту, нехай найгіршим шляхом, але все ж ідуть до тої цілі державного будівництва. Але сталось те саме страшне, що розвіяло наші сумніви. Житомирське звірство зриває маску з лиця Бандери, його спільників, з лиця національних зрадників, котрі в таку тяжку для України хвилину бачать своє завдання, свою революційну місію, про яку стільки кричать, у знищенні найкращих елементів українства».**

Розуміючи в 1943 році, що можуть залишитися без збройних формувань, мельниківці в осередках, де мали чисельну перевагу, організували 5 куренів. Улітку 1943 року вони були оточені бандерівськими загонами УПА. Частина розійшлася по домівках, а з іншої було сформовано 31 загін січових стрільців чисельністю в 600 чоловік.

ПОВСТАНЦІ БАНДЕРІВСЬКОЇ ТЕЧІЇ

Автори багатьох публікацій про ОУН, УПА не можуть звільнитися від стереотипу в підході до оцінки тогочасних подій, накладає свій відбиток і політичне сьогодення. Тривалий час у офіційній літературі панувала думка про те, що **«ватажкам ОУН бандерівської течії гітлерівськими спецслужбами було доручено створити на території Волині, а згодом і в Галичині озброєні формування, які пізніше й одержали назву УПА».**

Є протилежна думка М. Лебедя: **«У грудні 1942 року Провід організації видає наказ Тереновому Проводові Волині переорганізувати існуючі дрібні збройні відділи та організувати збройну самооборону українського народу. В кінці грудня повстала перша сотня УПА».**

Схожість думок, наведених вище, в тому, що вони вважають, ніби УПА було створено ОУН бандерівської течії. Насправді ж, судячи з архівних джерел, все було інакше. Для підтвердження такого висновку наведу кілька свідчень учасників тогочасних подій. Ось що писав, наприклад, у своєму листі до брата Василь Макар (псевдо-Сіроманець), керівник служби безпеки: **«Повстанчу акцію на західно-українських землях і частинно східних теренах ми мусіли почати, і це вже було запізно. Мусіли ми робити це з двох причин: терен виривався нам з рук; з однієї сторони почали множитись отаманчики, як Бульба-Боровець, а з другої — червона партизанка почала заливати терен. Отже, коли б ми не були почали повстанчої акції, то не мали б що робити. Ще тоді, коли ми не починали повстанчої акції, німота почала винищувати села. Хотіли поневолити населення до здавання контингентів (продподатку) і контингентів робочої сили в Німеччину. Отже, в тій цілі вибирали одне село в окрузі чи районі, які нищили дощенту: всіх людей вистрілювали, а забудування — палили. У зв'язку з тим маса людей почала втікати в ліси і блукати самопас. Почалися грабежі. Інші пішли в комуністичну партизанку, до Бульби і т. д. Отже, ми мусіли організаційно охоплювати тих людей в лісі. Є ще й третя причина нашої повстанчої акції — почулися голоси: «Де ж той Провід? Чому не дає зарядження бити німців? Тепер ми балакунам позатикали роти, а революцію усуспільнили. Тягар боротьби розложили на плечі усього суспільства, хоче воно того чи не хоче — мусить його нести».**

З наведеного листа видно, що до вже готового руху «знизу», в основному опору фашистам з боку селянства, приєднався рух «зверху», тобто опозиція генеральній лінії в ОУН бандерівської течії, яка зрозуміла необхідність боротьби з фашистами.

Відділи самооборони, які виникали як стихійний протест проти терору гітлерівців, стали основною силою, на котру спирався провід ОУН під час формування загонів УПА. Саме цим пояснюється те, що УПА остаточно було сформовано в 1943 році, коли рух набрав найбільшої сили.

На відміну від представників різних політичних груп, що перебували тоді в Західній Україні і втратили довіру населення, в ОУН люди вбачали ту реальну силу, що зуміє згрупувати народ на боротьбу проти ворогів. Організація українських націоналістів бандерівської течії обіцяла привабливі перспективи і, головне, це була своя влада.

Загони самооборони, котрі виникали як протест проти терору окупантів, активно боролися, незважаючи на неорганізовані стихійні форми. **«Якщо раніше,** — писав командир 1-ї партизанської дивізії Брайко, — **не дивлячись на стихійність руху, боротьба проти німців мала гострі форми, то після того, як керівництво було взято УПА, ця боротьба поступово завмерла».**

Офіційно підготовка до повстання проти німців була затверджена Проводом лише в лютому 1943 року. Її мета — **«показати, що і без допомоги СРСР Україна може звільнитися від німців, а Радянський Союз, який би йшов на звільнену територію, виглядав би як імперіаліст»,** — писав член Проводу ОУН М. Степаняк.

«Однак, — продовжує Степаняк, — **під впливом члена бюро проводу Р. Шухевича намічений курс вже в травні 1943 року був відкинутий, а політика в питанні організації боротьби йшла по лінії, яку практично здійснював вже на Волині Клим Савур — боротьба проти червоних і поляків».**

Вже в січні 1944 року з'являється наказ командування, який містить таку інформацію: **«Не виступати проти німецьких солдатів. У них ми бачимо втрату віри і бажання воювати; проти них можуть бути вжиті лише такі акти: під час полонення заставляти здавати зброю і видавати на неї справки».**

Але, незважаючи на різноманітні вказівки керівництва ОУН, УПА завдавала ударів німецьким окупантам. Це, зокрема, видно з офіційних звітів, нагороджувальних листів тощо.

Отже, підсумовуючи, можна зробити такі висновки: УПА виникла як стихійний народний протест проти утисків і фізичного знищення українців військами гітлерівської Німеччини; свої витоки вона бере з «Поліської Січі» — УПА Бульби-Боровця; цей народний антифашистський рух був у 1942— 1943 роках організаційно оформлений ОУН бандерівської течії спочатку на Волині, а пізніше в Галичині; через суб'єктивний чинник, а саме дії керівництва ОУН, діяльність цього руху була переорієнтована в антирадянське, антипольське русло; незважаючи на позицію керівництва, низові структури УПА брали участь у боротьбі проти німецьких окупантів.

...У теорії воєнного права є дві категорії осіб, які належать до воюючих сторін: власне воюючі, тобто «комбатанти», і невоюючі. Воюючі мають право застосовувати збройну силу, і до них самих вона так само може застосовуватися. УПА як партизанське формування підпадає під статус комбатанта. Ідея, що була в основі її боротьби,— побудова незалежної Української держави, реалізована лише в наш час. З огляду на це, боротьба Української повстанської армії є національно-визвольною, а вояки УПА мають бути реабілітовані.

Віриться, що день реабілітації вояків УПА стане днем національного примирення. В такий день закрилася б остання сторінка періоду руїни і почалася б нова — творення.

Закінчення. Початок в «Голосі України» за 13 жовтня.

УПА не здається

Оперативні зведення районних відділів НКВС Волині за 1944—1952 роки скупі, кострубаті, коротенькі за змістом. Але вони варті того, щоб над ними сьогодні замислитися. Ось два з них.

* * *

На півночі хутора Дошне Велимченської сільської Ради Ратнівського району 15 березня 1950 року було знайдено бункер. Війська НКВС оточили його. Через душник капітан Кислицин запропонував здатися тим, хто в ньому був. З-під землі жіночий голос повідомив, що в бункері — самі жінки. Коли підняли ляду, оперативні працівники відкрили вогонь. У відповідь вони почули спів, а затим кілька пострілів. Капітан Кислицин подав команду кидати димові гранати. Під землею пролунало три постріли... У бункері виявили трьох мертвих жінок, які покінчили життя самогубством пострілами з пістолетів у праву скроню. У бункері знайшли ці три пістолети, фотоапарат, друкарську машинку, велику кількість націоналістичної літератури, різні фотографії, розірвані на дрібні шматочки. Виявилося, що це був бункер технічної ланки Ковельського окружного проводу ОУН «Ярого», збудований восени 1949 року. Вбитими були Марія Сергіївна Калачук, 1924 року народження із села Замшани, псевдонім «Ніна», Федора Вікторівна Олексюк — «Наталка», третя мала псевдонім «Галя».

Разом із зведенням в архіві зберігається тринадцять фотографій, які були в бункері. Хтось акуратно їх посклеював. Декотрі надписані. Є фотографія вбитої Марії Калачук. Вона стоїть, обнявшись, зі своїм чоловіком Степаном Калачуком, який був кущовим провідником ОУН Старовижівського району. В матеріалах архіву Степан Калачук під псевдонімом «Панас» значиться вбитим.

І ще одне зведення — про «Енея».

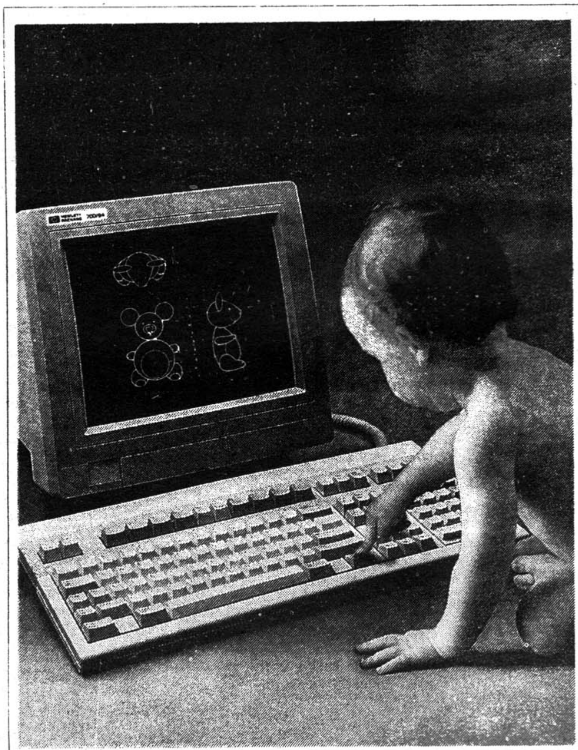
Хто такий «Еней»? Відомо, що «Еней» командував загоном в «УПА-Північ». Коли були створені повстанські відділи «УПА-Схід», то «Еней» з частиною свого загону перебував у рейді в чернігівських лісах. У 1945 році його загін дислокувався в районі Кременця. Він входив до складу групи «УПА-Північ», де командиром після смерті Клима Савура був «Дубовий». Він же мав ще один псевдонім — «Роман». А справжнє прізвище його було Петро Олійник. Серед колишніх повстанців ходять різні чутки про смерть «Енея», але насправді все було так.

«Еней» разом з охороною 17 лютого 1946 року рухався з села Рудники в село Омельно. Це в районі Колківського і Цуманського районів. Заїхав на хутір Глинки, щоб відпочити. Зупинився в хаті Ірини Квач. По кінному сліду, який добре було видно на снігу, за вояками йшла група внутрішніх військ НКВС. Біля хати зав'язався бій. Тут же було вбито два повстанці. Вояки встигли вискочити з хати і почали відступати в напрямку хутора Ямполя. Під час переслідування і вбили «Енея».

Богдан БЕРЕКЕТА,
власний кореспондент «Голосу України».
Волинь.

Наймолодше представництво ХЬЮЛЕТТ-ПАККАРД починає свою роботу в Україні 28 жовтня 1992 року

HEWLETT PACKARD

Відділення HP в південній, східній та центральній Європі у Відні оголошують відкриття української представницької організації спільно з Міжнародним центром інформаційних технологій (INT) у Києві.
Компанія Хьюлєтт-Паккард відома в усьому світі як виробник вимірювального та комп'ютерного обладнання і систем, що відрізняються неперевершеною якістю та сервісом. Обладнання та системи компанії використовуються в промисловості, бізнесі, проектуванні, науці, медицині та освіті приблизно в ста країнах світу.
Українське представництво компанії Хьюлєтт-Паккард створюється з метою впровадження всіх традиційних видів продукції та стратегії підтримки компанії HP. При цьому підкреслимо, що партнер HP в Києві - це міцний колектив досвідчених спеціалістів, що дасть змогу задовольнити всі потреби місцевого споживчого ринку.

iNT

За подальшою інформацією, будь ласка, звертайтеся:
252010 Київ-10, вул.Січневого повстання, 13
Телефон: 290-74-31 Факс: 290-89-34

Фірма «БАЛАНС»

провідний покупець бакалійних товарів на Західній Україні придбає на умовах постачальника великі партії плодово-овочевої та рибної консервації, соків, томатної пасти, алкогольних напоїв, імпортних сирів, спирту.

Запрошуємо до співпраці вмілих посередників.

Наші можливості необмежені. Зверніться до нас і вам теж посміхнеться удача.

Тел.: 0322-72-26-19, 74-40-02.
Факс: 0322-72-76-27.

Организация СНИМЕТ
ПОМЕЩЕНИЕ
в центральных районах Киева площадью не менее 80 кв. м.
т. (044) 430-07-63 (с 9-00 до 17-00)

Торговая организация закупит телевизоры, холодильники, стиральные машины, другие оптовые партии самых разнообразных товаров по безналичному расчету. Возможны поставки вагонами, автотранспортом.

Телефон: (04852) 2-11-49.

Факс: 2-17-72.

Одесская обл., г. Беляевка, райпотребсоюз.

ВПЕРВЫЕ
ОДНОВРЕМЕННО С ЗАПАДНЫМ ПОТРЕБИТЕЛЕМ
можно приобрести
ПРИНЦИПИАЛЬНО НОВЫЙ вид офисной техники
настольную офисную систему «НАВИГАТОР»
производства фирмы Canon

«НАВИГАТОР» включает в себя:
- IBM- совместимый компьютер со струйным принтером и сенсорным экраном;
- телефакс;
- телефон с автоответчиком;
- сканер.

Все элементы «НАВИГАТОРа» работают как единая система, что обеспечивает НОВОЕ КАЧЕСТВО работы!

Предоставляются консультации, гарантии, русификация и поддержка других алфавитов, оптовая скидка, оплачиваются услуги дилеров. Поставка со складов в Киеве и Москве.

По всем вопросам обращаться по телефону СП «СИПМА»
в Киеве (044) 295-87-20, 276-74-03, 276-81-97;
в Москве (095) 230-24-75.

Юридическим лицам

УСКОРИМ ПЕРЕВОД ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ИЗ РОССИИ НА УКРАИНУ

Услуги в обратном направлении не оказываем.

Посредникам гарантируем вознаграждение в размере 2% от суммы платежа.

т. 216-93-36 (с 9-00 до 18-00)

Організація продає автопаливо заправники АТЗ-4-131 на шасі ЗІЛ-131. U=4.1 куб. м. Ціна 860 тис. крб.

Тел. 04744-5-51-80, 5-22-54.

Підприємство пропонує гуртові партії цукру з Одеси.

Телефони у Львові: (0322) 72-76-28, 79-77-15, 79-72-59.

ГОЛОС УКРАЇНИ

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ для довідок 441-89-61; 441-89-46 телефакс — 224-72-53; відділ реклами — 441-89-34.

Рукописів не повертаємо

Листування з читачами — тільки на сторінках газети

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами

Індекс 60955

Загальний тираж 452.974.

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311196.